

COVID-19, ორსულობა და ვაქცინაცია

ბუკლეთი მომზადებულია საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროსა და სსიპ ლ. საყვარელიძის სახელობის დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის მიერ, გაეროს მოსახლეობის ფონდის (UNFPA) ტექნიკური და ფინანსური მხარდაჭერით.

ბუკლეთში წარმოდგენილი ინფორმაცია ეფუძნება ბრიტანეთის მეან-გინეკოლოგთა სამეფო კოლეჯისა და აშშ-ს დაავადებათა კონტროლისა და პრევენციის ცენტრების მტკიცებულებებს.

1 როგორ მოვიქცა, თუ ორსულობის კაჩიოდში გამოივიწინდა COVID-19-ის სიმპტომები?

COVID-19-ის ძირითადი სიმპტომებია: მაღალი ტემპერატურა, ხანგრძლივი ხველა, გემოს და სუნის დაკარგვა ან დაქვეითება (ანოსმია)

ამ სიმპტომების შემთხვევაში მიმართეთ გინეკოლოგს ან დარეკეთ ცხელ ხაზზე - 112. გთხოვთ, ნუ დააყოვნებთ, მიმართეთ სამედიცინო სამსახურს დაავადების ადრეულ პერიოდში.

2 რა გავაქნას ახლანს ორსულებზე COVID-19?

არსებული მტკიცებულებები მიუთითებს, რომ ორსული ქალების COVID-19-ის გამომწვევი ვირუსით ინფიცირების რისკი არ არის უფრო მეტი ზოგად პოპულაციასთან შედარებით. ორსულების დაახლოებით ორ მესამედში ინფექცია უსიმპტომოდ მიმდინარეობს, ან მხოლოდ მსუბუქი სიმპტომები ვლინდება. უნდა აღინიშნოს, რომ დაინფიცირების შემთხვევაში, ორსულებში ჯანმრთელობის სერიოზული პრობლემების განვითარების რისკი გაცილებით მაღალია, ვიდრე ზოგად პოპულაციაში. გართულებების რისკი განსაკუთრებით მაღალია ორსულობის მესამე ტრიმესტრში და შესაძლოა, გამოიწვიოს ნაადრევი მშობიარობა, ან მკვდრადშობადობა.

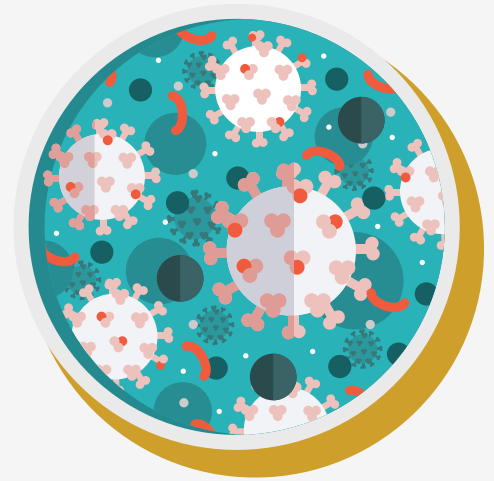
კვლევებმა დაადასტურა, რომ ინფიცირებულ ორსულ ქალებში, სხვებთან შედარებით, უფრო ხშირია ჰოსპიტალიზაციის და ინტენსიური მოვლის საჭიროება.

3

თუ ორსულობის პერიოდში დაავადდებით, რა გავლენას მოახდენს COVID-19 ნაყოფზე?

ამ ეტაპზე არ არსებობს მტკიცებულება, რომ ორსულმა შესაძლებელია ნაყოფს ან ახალშობილს გადასცეს ვირუსი. ასევე ნაკლებად სავარაუდოა, COVID-19-მა გამოიწვიოს ნაყოფის განვითარებასთან დაკავშირებული პრობლემები. COVID-19 ორსულობის ადრეულ პერიოდში არ ზრდის ორსულობის შეწყვეტის რისკს.

ახალშობილების COVID-19-ით დაინფიცირება არ არის დაკავშირებული მშობიარობის მეთოდზე, ძუძუთი კვებაზე ან დედის და ახალშობილის ერთ სივრცეში ყოფნაზე.

4

რატომ მიეკუთვნებიან ორსულები COVID-19-ით მოწყვლად ჯგუფს?

ორსული ქალები მიეკუთვნებიან საშუალო რისკის ჯგუფს COVID-19-თან მიმართებაში. ზოგადად, ორსულობის განმავლობაში რთულია ვირუსულ ინფექციებთან გამკლავება, კარგ მაგალითს წარმოადგენს გრიპოზული ინფექციები. ვირუსული ინფექციები განსაკუთრებით დიდი გამოწვევაა 28 კვირის და მეტი გესტაციური ასაკის ორსულებისათვის.

უახლესი მტკიცებულებებით, დაინფიცირების შემთხვევაში, ორსულებში ჯანმრთელობის სერიოზული პრობლემების რისკი გაცილებით მაღალია, ვიდრე ზოგად პოპულაციაში. დიდ ბრიტანეთში ჩატარებულმა კვლევებმა უჩვენა, რომ COVID-19-ით ინფიცირებულ ქალთა ჰოსპიტალიზაცია უმეტესად ორსულობის მესამე ტრიმესტრში ხდებოდა. ამიტომ აუცილებელია ორსულებმა გამოიჩინონ განსაკუთრებული სიფრთხილე, დაიცვან ფიზიკური დისტანცია და ჰიგიენა.

ორსულები ყველა გესტაციურ ასაკში უნდა აიცრან COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინით.

5 რას მიიჩნევთ თუ ვანი ორსულობის პირველ ტრიმესტრში?

პანდემიის დროს, მნიშვნელოვანია, ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ნებისმიერი კითხვის შემთხვევაში დაუკავშირდეთ ექიმს და მიიღოთ კვალიფიციური დახმარება. ზოგიერთი სიმპტომი, მაგალითად როგორცაა ტკივილი ან დაჭიმულობის შეგრძნება მცირე მენჯის არეში, სისხლდენა ორსულობის ადრეულ ვადაზე შეიძლება დაკავშირებული იყოს საშვილოსნოსგარე ორსულობასთან და თვითნებურ აბორტთან. ამ შემთხვევაში აუცილებელია დაუყოვნებლივ მიმართოთ თქვენს გინეკოლოგს.

6 შეუძლია თუ არა ჩემს პარტნიორს/ოჯახის წევრს დაესწროს ჩემს მშობიარობას?

დიახ, თქვენს პარტნიორს ან ოჯახის წევრს შეუძლია დაესწროს მშობიარობას, მაგრამ უნდა დაიცვას პანდემიასთან დაკავშირებით დაწესებული რეგულაციები. თუ თქვენ პარტნიორს/ოჯახის წევრს აღენიშნება COVID-19-ისთვის დამახასიათებელი სიმპტომები, ან COVID-19-ით ინფიცირებულის კონტაქტია, ვერ დაესწრება თქვენს მშობიარობას. ის იზოლირებული უნდა იქნას შესაბამისი წესების დაცვით.

ზოგიერთ დაწესებულებაში, COVID-19-ის პანდემიასთან დაკავშირებული რეგულაციების გამო, შესაძლებელია, ანტენატალურ ვიზიტებზე და მშობიარობაზე თანმხლები პირების დასწრება არ იყოს დაშვებული, თუმცა ამ გარემოებამ ნეგატიურად არ უნდა იმოქმედოს თქვენს განწყობაზე.

7

შეუძლია თუ არა ჩემს პარტნიორს დაეხმაროს საკეისრო კვეთას?

COVID-19-ის პანდემიის გამო სამედიცინო პერსონალი ინფექციისაგან დაცვის სხვადასხვა საშუალებას იყენებს - როგორც ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებს, ასევე იცავენ ინფექციის გავრცელებისგან საოპერაციო სივრცეს. შესაბამისად, საკეისრო კვეთის დროს რეკომენდირებული არ არის პარტნიორის, ან სხვა პირების დასწრება.

ინფექციის გავრცელების თავიდან ასაცილებლად, ექიმთან ვიზიტისა თუ ულტრაბგერითი კვლევის წინ, მიუხედავად იმისა გაქვთ თუ არა COVID-19-სთვის დამახასიათებელი სიმპტომები, უნდა გაიკეთოთ COVID-19-ის სადიაგნოსტიკო ტესტი.

საკეისრო კვეთის დაგეგმვის ან მშობიარობის წინ მკაცრად უნდა დაიცვათ COVID-19 პანდემიის გამო შემუშავებული რეკომენდაციები, მიმართოთ თვითიზოლაციას და საკეისრო კვეთისა თუ მშობიარობის წინ გაიკეთოთ COVID-19-ის სადიაგნოსტიკო ტესტი.

8

რეკომენდებულია თუ არა COVID-19-ის სადიაგნოსტიკო ტესტი?

COVID-19-ის გავრცელების რისკის მინიმუმამდე დაყვანის მიზნით, ულტრაბგერითი კვლევის ან ანტენატალური ვიზიტის წინ, მიუხედავად იმისა გაქვთ თუ არა სიმპტომები, უნდა გაიკეთოთ ტესტირება.

რეკომენდებულია, რომ არჩევით (დაგეგმილ) პროცედურებზე დაშვებულ პირებს სამედიცინო დაწესებულებაში შესვლამდე და თვითიზოლაციის პერიოდის შემდეგ ჩაუტარდეთ ტესტირება.

ასევე, დაგეგმილ საკეისრო კვეთამდე რეკომენდებულია თვითიზოლაციაში დარჩენა და ჰოსპიტალიზაციამდე COVID-19-ის სადიაგნოსტიკო ტესტის ჩატარება.

9

ნა ანის ანტისხეულების ტესტი და შეიძლება თუ არა, რომ ჩავითარო?

COVID-19 ანტისხეულების ტესტი უჩვენებს იყავით თუ არა დაინფიცირებული ვირუსით. ტესტის საშუალებით სისხლში ვლინდება ანტისხეულები, რომლებიც ორგანიზმმა გამოიმუშავა, თუ დაინფიცირებული იყავით. ამ პროცესს ეწოდება ორგანიზმის იმუნური პასუხი.

10

რემს პარტნიორს უნდა ჩაუტარდეს ტესტი COVID-19-ზე?

COVID-19-ის გამოსავლენად სწრაფი ტესტი ხელმისაწვდომია ყველა სამედიცინო დაწესებულებაში. თუ ანტენატალური ვიზიტის, ულტრაბგერითი კვლევის ან მშობიარობის მიზნით პარტნიორთან ან ოჯახის წევრთან ერთად ეწვიეთ კლინიკას, შესაძლოა, მასაც შესთავაზონ ტესტირება COVID-19-ზე.

11

ნა მოხდება, თუ უნარ ვიწყვი COVID-19-ის ტესტირებაზე?

თუ გეგმიური ან გადაუდებელი სამედიცინო მომსახურების მისაღებად (მშობიარობისა და ლოგინობის პერიოდის ჩათვლით) ეწვიეთ კლინიკას, მაგრამ უარს აცხადებთ COVID-19-ის სადიაგნოსტიკო ტესტირებაზე, სამედიცინო პერსონალი მოგემსახურებათ ისე, როგორც უცნობი სტატუსის მქონე პაციენტს.

COVID-19-ისთვის დამახასიათებელი სიმპტომების შემთხვევაში, თქვენი მომსახურება გაგრძელდება, როგორც COVID-19-ით ინფიცირებული პაციენტის.

12

რემი შეიძინო დაბადების შემდეგ იმატებს თუ არა რემი ან რემი ბავშვის დაინფიცირების რისკი?

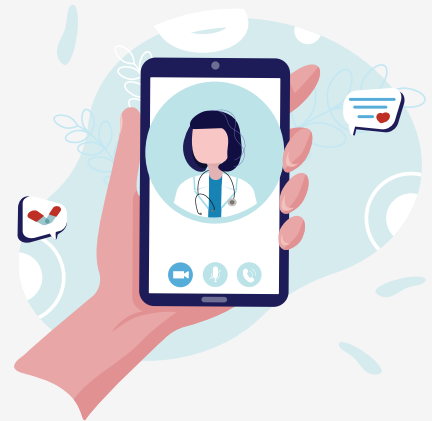
არ არსებობს მტკიცებულება იმისა, რომ მშობიარობის შემდეგ ქალებში ან ახალშობილებში მაღალია COVID-19-ით დაინფიცირების ან სერიოზული გართულებების განვითარების რისკი, თუმცა აუცილებელია COVID-19-ის გავრცელებასთან დაკავშირებით შემუშავებული ყველა რეკომენდაციის დაცვა.

13 მესაჭიროება თუ არა პოსტნატალური (მშობიარობის შემდგომი) ვიზიტი?

პოსტნატალური (მშობიარობის შემდგომი) ზრუნვა აუცილებელია ლოგინობის ხანის მიმდინარეობის შეფასებისათვის. შეგიძლიათ, პოსტნატალური ვიზიტი დაგეგმოთ ინდივიდუალურად. პანდემიის პირობებში უმჯობესია, თქვენს გინეკოლოგთან ან ოჯახის ექიმთან იქონიოთ სატელეფონო ან ონლაინ კონტაქტი და მხოლოდ აუცილებლობისას დაგეგმოთ პირისპირ ვიზიტი.

14 რა უნდა გავაკეთო, თუ ვფიქრობ, რომ მაქვს COVID-19 ან მაქვს კონტაქტი ინფიცირებულთან?

თუ ორსულად ხართ და გაქვთ მაღალი ტემპერატურა ან დაგეწყით ხანგრძლივი ხველა, გემოსა და სუნის შეგრძნების დაკარგვა, უნდა ჩაიტაროთ COVID-19-ის სადიაგნოსტიკო ტესტი და იზოლირდეთ ტესტის უარყოფითი პასუხის მიღებამდე. თუ თავს ცუდად გრძნობთ, დაუკავშირდით ექიმს. გადაუდებელი შემთხვევის დროს დარეკეთ 112-ზე.

15 როგორ მოვიქცე თუ ჩემი ტანსუტი კოვიდითურია COVID-19-ზე?

COVID-19-ის დადასტურების შემთხვევაში უნდა დაუკავშირდეთ ექიმს და აცნობოთ თქვენი დიაგნოზი. სიმპტომებიდან გამომდინარე, ექიმი მიიღებს გადაწყვეტილებას მკურნალობის გზების შესახებ.

16

ნაშრომ უნდა ვიყო თვითიზოლაციაში, ნაშრომ ან შეიძლება შემოვიწინებო ფიზიკური დისტანსიის დაცვით?

თქვენთვის სავალდებულოა თვითიზოლაცია, თუ:

- გაქვთ COVID-19-ისთვის დამახასიათებელი სიმპტომები, როგორცაა: მაღალი ტემპერატურა, გახანგრძლივებული ხველა ან სუნისა და გემოვნების შეგრძნების დაკარგვა;
- დაგიდასტურდათ COVID-19 და რეკომენდებულია სახლში გამოჯანმრთელება;
- გაქვთ დაგეგმილი საკეისრო კვეთა, ან ელოდებით მშობიარობის დაწყებას და რეკომენდებულია თვითიზოლაცია კლინიკაში განთავსებამდე.

17

თუ ვიყუფები თვითიზოლაციაში, შეიძლება თუ ანა ანსენატაღუნ ვიზიტაბაზა მივიღო კლინიკაში?

უნდა დაუკავშირდეთ გინეკოლოგს ან კლინიკას და აცნობოთ, რომ საექ-
ვო/დადასტურებული COVID-19-ის გამო ამჟამად იმყოფებით თვითიზო-
ლაციაში. შესაბამისად, თქვენ ჩაგიტარდებათ სატელეფონო ან ონლაინ
კონსულტაცია თქვენს ექიმთან, ხოლო რუტინული ანტენატალური ვიზიტები
გადაიდება თვითიზოლაციის დასრულებამდე.

18

მოახდენს თუ არა გავრცენას ჩემი მშობლიანობის აღზიდვა საეჭვო ან დადასტურებული COVID-19 გავრცელების ტერიტორიულ სფეროში?

როგორც პრევენციული მიდგომა, საეჭვო ან დადასტურებული COVID-19 ინფექციის შემთხვევაში მშობლიანობა რეკომენდირებულია მესამე დონის სამედიცინო დაწესებულებაში, სადაც შესაძლებელია ნაცოფის გულისცემის და ჟანგბადის დონის უწყვეტი მონიტორინგი.

ამჟამად არ არსებობს მტკიცებულება, რომ საეჭვო ან დადასტურებული COVID-19 ინფექციის შემთხვევაში არ შეიძლება ვაგინალურად იმშობლიაოთ. თუმცა, თუ თავს არ გრძნობთ კარგად და თქვენი ექიმები თვლიან, რომ უმჯობესია თქვენი ბავშვი სასწრაფოდ გაჩნდეს, შეიძლება რეკომენდირებული იყოს მშობლიანობა საკეისრო კვეთის მეთოდით.

19

შეიძლება COVID-19 გავრცელო ბავშვს?

ამჟამინდელი მტკიცებულებებით, ვირუსის გადაცემა (ვერტიკალური ტრანსმისია) ორსულობის ან მშობლიანობის დროს იშვიათია. ახალშობილის COVID-19-ით დაინფიცირება არ არის დამოკიდებული მშობლიანობის მეთოდზე, კვების ტიპზე ან დედისა და ახალშობილის ერთ სივრცეში ყოფნაზე. მნიშვნელოვანია აღვნიშნოთ, რომ ახალშობილთა უმეტესობას, რომლებიც დაბადებიდან მალევე დაინფიცირდნენ COVID-19-ით, დაავადების მძიმე გართულებები არ ჰქონდათ.

ამასთან, ახალშობილების მცირე ნაწილს COVID-19 დაუდასტურდათ დაბადებიდან მოკლე პერიოდში. უცნობია ვირუსის გადაცემა მოხდა მუცლად ყოფნის დროს თუ მშობლიანობის შემდეგ.

20

ნა მოხდა, თუ მშობიარობა დაგეგმვა თვითიზოლაციის პერიოდში?

თუ მშობიარობა დაგეგმვათ თვითიზოლაციის პერიოდში, უნდა დაუკავშირდეთ თქვენს ექიმს ან გინეკოლოგს და აცნობოთ, რომ ხართ COVID-19-ის საეჭვო ან დადასტურებული შემთხვევა.

მსუბუქი სიმპტომების შემთხვევაში, პრაქტიკიდან გამომდინარე, მშობიარობის ადრეულ ეტაპზე რეკომენდებულია სახლში დარჩენა (თვითიზოლაცია).

სამშობიარო განყოფილებაში გადაყვანის საჭიროებისას გირჩევთ გადაადგილდეთ კერძო ტრანსპორტით ან მიმართეთ 112-ს.

21

გაუკეთდება თუ არა COVID-19-ის სარიაზოსტიკო ტესტი ჩემს პატარას?

თუ ხართ COVID-19-ზე საეჭვო ან დადასტურებული შემთხვევა, ნეონატოლოგები შეაფასებენ თქვენს ახალშობილს და მიიღებთ რჩევებს მის მოვლასთან დაკავშირებით. ასევე აუცილებელია ახალშობილის ტესტირება.

22

შეიძლება შვილთან დარჩენას/კანით-კანთან კონტაქტს, თუ ვარ საეჭვო კოვიდ ინფექციისა, ან მაქვს დადასტურებული COVID-19 ინფექცია?

დიახ, თუ ეს თქვენი არჩევანია. იმ შემთხვევაში, თუ თქვენი პატარა კარგად არის და ახალშობილთა განყოფილებაში მკურნალობას არ საჭიროებს, მშობიარობის შემდგომ თქვენ ერთად იქნებით .

ზოგიერთ ქვეყანაში, COVID-19-ის მქონე მელოგინეებს ურჩევენ ახალშობილისაგან 14 დღის განმავლობაში იზოლირებას. თუმცა, ამ ფაქტმა შეიძლება უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ძუძუთი კვებასა და დედასა და ახალშობილის ურთიერთკავშირზე.

23

როგორ უზიარია ჩემი ბავშვის კვება, თუ ვარ საეჭვო კოვიდ ინფექციაზე, ან მაქვს დადასტურებული COVID-19 ინფექცია?

ძუძუთი კვებისას მთავარი რისკი თქვენსა და თქვენს პატარას შორის მჭიდრო კონტაქტია, რადგან ხველების ან ცემინების დროს გამოყოფთ ვირუსით დაინფიცირებულ წვეთებს, რომლებიც შესაძლოა მოხვდნენ ბავშვის ლორწოვან გარსებზე, რაც გამოიწვევს მის დაინფიცირებას.

თუ ირჩევთ ბავშვის ძუძუთი ან გამოწველილი რძით კვებას, გირჩევთ მკაცრად დაიცვათ ჰიგიენის წესები.

იმ შემთხვევაში, თუ ხართ COVID-19 ინფექციაზე საეჭვო, ან გაქვთ დადასტურებული COVID-19 ინფექცია, ძუძუთი კვების დროს დაიცავით შემდეგი რეკომენდაციები:

- დაიბანეთ ხელები ბავშვთან, ტუმბოსთან, ან ბოთლებთან შეხებამდე;
- შეეცადეთ შეიკავოთ ხველა ან ცემინება ბავშვის ძუძუთი ან ბოთლიდან კვების დროს;
- გაიკეთეთ პირბადე ძუძუთი კვების დროს;
- დაიცავით ტუმბოს/ბოთლის გაწმენდის რეკომენდაციები ყოველი გამოყენების შემდეგ;
- სთხოვეთ დახმარება მათ, ვისაც კარგად გამოსდის ბავშვის გამოკვება თქვენი გამოწველილი, ან ხელოვნური რძით.

24

შეიძლება თუ არა, რომ მაინც წავიღო სამსახური? რა მოხდება, თუ ვმუშაობ საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილას?

თუ ვერ შეძლებთ სახლიდან მუშაობას, შეგიძლიათ საზოგადოებრივ თავშეყრის ადგილას იმუშაოთ იმ პირობით, რომ თქვენი დამსაქმებელი ჩაატარებს რისკების შეფასებას და შეძლებს მიიღოს შესაბამისი ზომები თქვენი დაინფიცირების რისკის შესამცირებლად.

თუ გაქვთ წუხილი თქვენი სამუშაო ადგილის რისკის შეფასებასთან და მის შედეგად მიღებულ რეკომენდაციებთან დაკავშირებით, პირველ რიგში დაელაპარაკეთ თქვენს დამსაქმებელს; საჭიროების შემთხვევაში, დაუკავშირდით პროფკავშირის წარმომადგენელს.

ვაქცინაცია

ძირითადი გზავნილები

- COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინა რეკომენდებულია ორსულებისთვის. ვაქცინაცია საუკეთესო გზაა ორსულობის პერიოდში COVID-19-ის რისკების თავიდან ასაცილებლად. ვაქცინაცია გიცავთ ნაადრევი მშობიარობისაგან.
- აუცილებელია, ორსულმა პირად ექიმთან განიხილოს ვაქცინაციის სარგებელი და მასთან დაკავშირებული შესაძლო რისკები და ერთობლივად მიიღონ გადაწყვეტილება.
- COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინაციის წინ ძუძუთი კვების შეწყვეტის საჭიროება არ არსებობს.
- ქალებმა, რომლებიც დაორსულებას გეგმავენ, არ უნდა თქვან უარი ვაქცინაციაზე, რადგან არ არსებობს მტკიცებულება COVID-19 საწინააღმდეგო ვაქცინის უარყოფითი ზემოქმედების შესახებ რეპროდუქციულ სისტემაზე.
- COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინაცია არ გამორიცხავს დამსაქმებლის მიერ ორსული თანამშრომლების რისკების შეფასებას სამუშაო პირობებში, რომელიც უნდა ითვალისწინებდეს მთავრობის მიერ მოწოდებულ რეკომენდაციებს.

25

აჩის თუ არა COVID-19-ის ვაქცინა უსაფრთხო და უზაქტური ორსული ქალებისა და მათი ჩვილებისთვის?

ნათელი და სანდო მონაცემები ამერიკის შეერთებული შტატებიდან, სადაც 160,000 ზე მეტი ორსული ქალი იქნა ვაქცინირებული ძირითადად mRNA ვაქცინებით, როგორცაა Pfizer-BioNTech და Moderna, არ იძლევა ვაქცინების უსაფრთხოებაში დაეჭვების საფუძველს. დიდ ბრიტანეთში ამ დროისათვის აცრილია 100,000-ზე მეტი ორსული ქალი და მათ შორის არ დაფიქსირებულა რაიმე სერიოზული გვერდითი მოვლენები.

მსოფლიოს წამყვან განვითარებულ ქვეყნებში რეკომენდირებულია ორსულ ქალებს შესთავაზონ Pfizer-BioNTech ან Moderna ვაქცინით აცრა.

საქართველოში ორსულთა ვაქცინაცია მიმდინარეობს Pfizer-BioNTech ვაქცინით.

უახლესმა კვლევებმა აჩვენა, რომ ვაქცინირებულ ქალებში გამომუშავდა COVID-19 საწინააღმდეგო ანტისხეულები, რაც იმის მიმანიშნებელია, რომ ვაქცინა ეფექტურია ორსულობის პერიოდში. ბოლოდროინდელმა კვლევებმა ასევე აჩვენა, რომ ორსულ და არა-ორსულ ქალთა შორის ვაქცინაციის მსუბუქი გვერდითი მოვლენების ალბათობა ერთნაირია.

COVID-19 ვაქცინები არ შეიცავენ ორსული ქალისათვის ან ჩვილის განვითარებისათვის საზიანო ინგრედიენტებს. ვაქცინების შესწავლამ ცხოველებში აჩვენა, რომ ისინი არ მოქმედებენ უარყოფითად ორსულობაზე და არ აზიანებენ შვილოსნობის (ფერტილობის) ფუნქციას.

ორსულობის დროს გამოყენებული COVID-19 ვაქცინები არ არიან ე.წ. „ცოცხალი ვაქცინები“ და ამიტომ ვერ გამოიწვევენ COVID-19 ინფექციას ორსულებში და მათ ჩვილებში. არა-ცოცხალი ვაქცინები აქამდეც გამოიყენებოდა ორსულობის პერიოდში და დადასტურებულია მათი უსაფრთხოება (მაგალითად, გრიპის და ყივანახველის ვაქცინები).

კვლევებმა აჩვენა, რომ დამცავი ანტისხეულები გადიან პლაცენტრულ ბარიერს და ეხმარებიან ჩვილის COVID-19 საწინააღმდეგო იმუნიტეტის ჩამოყალიბებას. ჩვენთვის ცნობილია, რომ COVID-19 ინფექციამ ორსულობის დროს შეიძლება გამოიწვიოს სერიოზული დაავადება ორსულ ქალში, განსაკუთრებით მესამე ტრიმესტრში - ამიტომაც, რეკომენდირებულია COVID-19 ვაქცინაცია ორსულობის პერიოდში.

26

ნა ბავშვებს ახდენს ორსულთა პერიოდში ჩატარებული COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინაცია ახალშობილებზე?

რამდენადაც COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინები ახალია, ჯერაც არ ჩატარებულა გრძელვადიანი კვლევები იმ ბავშვებზე, რომელთა დედები COVID-19-ით იყვნენ ინფიცირებულნი.

ოთხი ქვეყნის ექვსი კვლევის შედეგებმა უჩვენა (რომელშიც 40 000-ზე მეტი ორსული მონაწილეობდა), რომ ვაქცინა არ ზრდის ორსულობის შეწყვეტის, ნაადრევი მშობიარობის, მკვდრადშობადობის და ასევე, მცირე გესტაციური ასაკის ბავშვის დაბადების ან თანდაყოლილი პათოლოგიების რისკებს.

27

იწვევს თუ არა COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინა ორსულთა შიშვევას ან მკვდრადშობადობას?

კვლევებით დგინდება, რომ ორსულობის შეწყვეტის და მკვდრადშობადობის რისკები დაბალია იმ ქალებში, რომლებმაც ჩაიტარეს COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინაცია.

COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინები არ ზრდის ორსულებში სპონტანური აბორტის ან მკვდრადშობადობის რისკს. მსოფლიოს მასშტაბით ჩატარებული ექვსი კვლევის შედეგების თანახმად, ვაქცინირებულ და არავაქცინირებულ ორსულებში სპონტანური აბორტის სიხშირე ერთნაირია.

28

ნა საწინააღმდეგო ვაქცინაციას ვაქცინაციას ორსულობის დროს?

ორსულებში რეკომენდებულია COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინაცია, რამდენადაც ის საუკეთესო საშუალებაა ორსულებში და ახალშობილებში COVID-19-ის რისკების, მათ შორის ინტენსიური თერაპიის საჭიროების და ნაადრევი მშობიარობის თავიდან ასაცილებლად.

COVID-19 გავლენას ახდენს ორსულობაზე. ინფიცირებულ ორსულებში ნაადრევი მშობიარობის რისკი ორჯერ მეტია.

უახლესი კვლევებით, COVID-19-ით ინფიცირებულ ორსულებში პრეექლამფსიის და გადაუდებელი საკეისრო კვეთის რისკი მაღალია; ასევე 2-ჯერ მაღალია მკვდრადშობადობის რისკი, თუმცა მკვდრადშობადობის შემთხვევების რაოდენობა ჯერაც დაბალი რჩება.

რატომ არის სასურველი ორსულების ვაქცინაცია?

- ამცირებს ორსულებში მძიმე დაავადების განვითარების რისკს;
- ამცირებს მკვდრადშობადობის და ნაადრევი მშობიარობის რისკს;
- ამცირებს ინფექციის გადაცემას ოჯახის წევრებზე.

29

შეიძლება თუ არა COVID-19-ის საწინააღმდეგო ახრის გაკეთება ძუძუთი კვების დროს?

მეძუძური ქალებისთვის რეკომენდებულია COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინაცია. ვაქცინაში არსებული კომპონენტები არ გადაეცემა თქვენს შვილს ძუძუთი კვების დროს, ამიტომ COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინაციის პერიოდში არ შეწყვიტოთ ახალშობილის ძუძუთი კვება.

30

შეიძლება თუ არა COVID-19-ის საწინააღმდეგო ახლა, თუკი ვხვდებით ორსულობას?

ქალებში, რომლებიც დაორსულებას გეგმავენ, რეკომენდებულია აიცრან COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინით. ვაქცინაცია თავიდან აგაცილებთ მოსალოდნელ გართულებებს საქართველოში ორსულთა ვაქცინაცია მიმდინარეობს Pfizer-BioNTech ვაქცინით."

31

აქამდე მსუინს დახვდებო ორსულობა. უკვე გავიკეთე ვაქცინის პირველი დოზა, უნდა გადავლო თუ არა ორსულობა მეორე დოზის მიღებამდე?

COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინა გიცავთ ინფექციისგან, თუმცა, მხოლოდ ერთ დოზა არ არის საკმარისი სრულყოფილი დაცვისთვის.

ორსულებში რეკომენდებულია COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინაცია, რამდენადაც ის საუკეთესო საშუალებაა ორსულებში და ახალშობილებში COVID-19-ის რისკების, მათ შორის ინტენსიური თერაპიის საჭიროების და ნაადრევი მშობიარობის თავიდან ასაცილებლად.

თუ ვაქცინის პირველი დოზის მიღების შემდეგ აღმოაჩენთ, რომ ორსულად ხართ, რეკომენდებულია მეორე დოზა გაიკეთოთ ისევე, როგორც დაგეგმილი გქონდათ. ვაქცინა უსაფრთხო და ეფექტურია ორსულობის ნებისმიერ ეტაპზე და არ არსებობს მისი გადადების საჭიროება.

მნიშვნელოვანია, ვაქცინაციის კურსი დასრულდეს მშობიარობამდე, ან მესამე ტრიმესტრამდე, როდესაც COVID-19-ით გამოწვეული სერიოზული გართულებების რისკი ყველაზე მაღალია.

პირად ექიმთან განიხილეთ COVID-19 - ის საწინააღმდეგო ვაქცინაციის სარგებელი და მასთან დაკავშირებული შესაძლო რისკები და ერთობლივად მიიღეთ გადაწყვეტილება.

32

შეიძლება თუ არა ორსულის ვაქცინაცია?

COVID-19 საწინააღმდეგო ვაქცინაცია უსაფრთხოა ორსულებისა და მეძუძური დედებისთვის. საქართველოში ორსულთა ვაქცინაცია მიმდინარეობს Pfizer-BioNTech ვაქცინით. COVID-19 საწინააღმდეგო ვაქცინაცია უსაფრთხოა, ისევე როგორც სეზონური გრიპის საწინააღმდეგო ვაქცინა. ვაქცინა ასევე იცავს თქვენს ჩვილს ინფექციისაგან.

როგორ მოვიქცა, თუ COVID-19 საწინააღმდეგო

33 ვაქცინაციის პირველი დოზის მიღების შემდეგ დაშიდასტურდა ორსულობა?

თუ ვაქცინის პირველი დოზის შემდეგ დაგიდასტურდათ ორსულობა, გირჩევთ მეორე დოზით ვაქცინაცია ჩაიტაროთ ისევე, როგორც დაგეგმილი გქონდათ. არ არსებობს მტკიცებულება, რომელიც მიუთითებს, რომ აუცილებელია დაელოდოთ ორსულობის მეორე ტრიმესტრს.

34 რას მიჩვენებთ თუ ვეუშაობ, ვან ორსულად და ჩავიჭიანა ვაქცინაცია?

დამსაქმებელმა უნდა გაითვალისწინოს მთავრობის რეკომენდაციები ორსულებთან დაკავშირებით და შეაფასოს რისკები.

35 რა ვადაზა შემიძლია გავიკეთო ვაქცინა ორსულობის დროს?

ვაქცინის გაკეთება უსაფრთხოა ორსულობის ნებისმიერ ვადაზე. არ არსებობს მტკიცებულება, რომელიც მიუთითებს, რომ აუცილებელია დაელოდოთ ორსულობის მეორე ტრიმესტრს.

COVID-19 საწინააღმდეგო ვაქცინის ერთი დოზა იძლევა კარგ დაცვას, მაგრამ ორი დოზით აცრა უფრო კარგად დაგიცავთ დელტა შტამისგან.

36 როგორ ვაქცინით ავიხანა თუ ორსულად ვან?

საქართველოში ორსულთა ვაქცინაცია მიმდინარეობს Pfizer-BioNTech-ით.

37 რაშითა რა ჰაქინაშია ASTRAZENECA -ს ჰინჰაი ლოზით. აშააად ვან ორსული, მანაჰინოაბა მორა ლოზა. რა უნრა ბავაკითო?

ქალებს, რომლებმაც AstraZeneca-ს, სინოფარმის ან სინოვაკის ვაქცინის პირველი დოზა გაიკეთეს ორსულობის დადგომამდე, რეკომენდებულია, რომ მეორე დოზა ჩაუტარდეთ Pfizer-BioNTech-ის ვაქცინით.

გახსოვდეთ, მეორე დოზა უფრო ხანგრძლივად დაგიცავთ COVID-19 ინფექციისაგან.

38 რა უახლესი რჩევაბი არსებობს ორსულობასა და COVID-19-ის სანინაალმდეგო ჰაქინაშიის შესახებ?

16 წელზე უფროსი ასაკის ყველა ორსულისათვის რეკომენდებულია COVID-19-ის სანინაალმდეგო ვაქცინაცია. ვაქცინაცია საუკეთესო საშუალებაა ორსულებისა და ახალშობილების COVID-19-ინფექციისაგან დასაცავად. საქართველოში ორსულთა ვაქცინაცია მიმდინარეობს Pfizer-BioNTech ვაქცინით.

39 რა გვერდითი ეფექტაბი აქვს COVID-19-ის სანინაალმდეგო ჰაქინაბს?

COVID-19-ის სანინაალმდეგო ვაქცინებს აქვთ მსუბუქი და მცირეხნიანი გვერდითი ეფექტები, მაგ: ცხელება ან კუნთების ტკივილი, რომელიც ერთი ან ორი დღე შეიძლება გაგრძელდეს. სერიოზულ გვერდით მოვლენები, როგორც არის ალერგიული რეაქცია, ან სისხლის შედედების პრობლემები, გვხვდება ძალიან იშვიათ შემთხვევებში.

სისხლის შედედებასთან დაკავშირებული პრობლემა, როგორიცაა მაგალითად თრომბოზი, წარმოადგენს იშვიათ გვერდით ეფექტს.

40

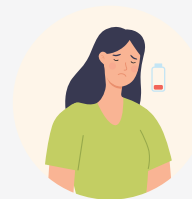
როგორ მოვიქცა, თუ განვივითარა გვერდითი ეფექტები?

როგორც ყველა მედიკამენტს, ვაქცინებსაც შეიძლება ჰქონდეს გვერდითი ეფექტები; ჩვეულებრივ, ეს შეიძლება იყოს მსუბუქი და არა გრძელვადიანი. ყველაზე ხშირად გვერდითი მოვლენები ვლინდება ვაქცინაციის პირველ ორ დღეს და იგი შეიძლება გამოიხატოს მკლავის არეში (სადაც მოხდა ინექცია) ტკივილის, დაღლილობის, თავის ტკივილის და შემცივნების სახით.

თქვენ შესაძლოა გქონდეთ გაციების მსგავსი სიმპტომები და შემცივნების შეგრძნება ერთი ან ორი დღის განმავლობაში. თუ ცხელება დაგეწყით და ტემპერატურამ მიაღწია 38°C და მეტს, მიიღეთ პარაცეტამოლი, რომელიც უსაფრთხოა ორსულებისათვის.

დაუყოვნებლივ უნდა მიმართოთ ექიმს კონსულტაციისათვის, თუ ვაქცინაციის შემდგომ გაქვთ ქვემოთ ჩამოთვლილი სიმპტომები:

- ძლიერი თავის ტკივილი, რომელსაც ტკივილის საწინააღმდეგო პრეპარატი არ გიხსნით და თანდათან ძლიერდება.
- უჩვეულო თავის ტკივილი, რომელიც ჰორიზონტალური მდგომარეობის დროს ძლიერდება და თან ახლავს:
 - გულისრევა, ღებინება, მხედველობის გაურესება
 - მეტყველების გაძნელება
 - სისუსტე, ძლიანობა ან კრუნჩხვა
- დაუზუსტებელი სისხლჩაქცევები და სისხლდენა;
- სუნთქვის გაძნელება, ტკივილი გულმკერდის არეში, ფეხის შეშუპება ან მუდმივი ხასიათის მუცლის ტკივილი.

41

ნათომ ანის სასაჩხებლო ვაქცინაცია ორსულების დროს?

ვაქცინაცია საუკეთესო საშუალებაა ორსულებსა და ახალშობილებში COVID-19 ინფექციასთან დაკავშირებული რისკების, მათ შორის, ინტენსიური მოვლის საჭიროებისა ან ნაადრევი მშობიარობის თავიდან ასაცილებლად.

ვაქცინაცია გვიცავს და უზრუნველყოფს:

- ორსულებში დაავადების მძიმე გართულებების შემცირებას;
- მკვდრადშობადობისა და ნაადრევი მშობიარობის შემცირებას;
- რისკის ჯგუფს მიკუთვნებული ოჯახის წევრებისათვის ვირუსის გადაცემის პოტენციურ შემცირებას.

42

შეიძლება ავიხნა COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინით ინ ვიტრო განაყოფიერების პერიოდში? ვაქცინით ინ ვიტრო განაყოფიერების დროს?

დიახ, თქვენ შეგიძლიათ აიცრათ COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინით ინ ვიტრო განაყოფიერების პერიოდში. აუცილებელია ყურადღება მიექცეს ვაქცინაციის ჩატარების დროს, რადგანაც ვაქცინაციის შემდგომ შესაძლოა მსუბუქი გვერდითი ეფექტები გაგივითარდეთ, რაც არასასურველია მკურნალობის პროცესში. გონივრული იქნება, თუ ვაქცინაციის ჩატარებასა და მკურნალობის ზოგიერთ პროცედურას (მაგალითად, კვერცხუჯრედის შეგროვება და ემბრიონის გადატანა ინ ვიტრო განაყოფიერების მეთოდით) შორის რამდენიმე დღიანი შუალედი იქნება.

თქვენს ექიმთან ერთად შეარჩიეთ ვაქცინაციის ჩატარებისათვის საუკეთესო დრო თქვენი მდგომაროების გათვალისწინებით

43 **ანი უსაფრთხო COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინა, თუ მიმდინარეობს იმუნოთერაპიის კურსი იმ ვირუსოზის განაყოფიერების დროს?**

ზოგჯერ, იმ ვირუსოზის განაყოფიერების დროს ქალი იტარებს იმუნოსუპრესორულ თერაპიას. პფაიზერის COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინა არ არის „ცოცხალი ვაქცინა“, ამიტომ მას არ შეუძლია COVID-19-ის გამოწვევა იმუნოსუპრესორული თერაპიის დროს. მაგრამ თავად თერაპია ამცირებს ანტი-კოვიდ ანტისხეულებს, რომელსაც სხეული გამოიმუშავებს ვაქცინის საპასუხოდ. აქედან გამომდინარე, უმჯობესია გადადოთ ვაქცინაცია იქამდე სანამ იმუნოთერაპიის ეფექტი არ გაქრება, ან გადადოთ იმ ვირუსოზის განაყოფიერების მკურნალობა რამდენიმე კვირით ვაქცინაციის შემდგომ.

44 **ახდენს თუ არა გავლენას ფინანსობაზე COVID-19 საწინააღმდეგო ვაქცინა?**

არ მოიპოვება მტკიცებულება, რომ COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინები გავლენას ახდენენ შვილოსნობაზე. ასევე არ არსებობს ბიოლოგიურად სარწმუნო მექანიზმი, რისი საშუალებითაც შესაძლოა, რომ არსებულმა ვაქცინებმა გავლენა მოახდინონ ქალის შვილოსნობაზე. პფაიზერის ვაქცინით ცხოველებზე ჩატარებულმა კვლევამ აჩვენა, რომ ვირუსებში ამ ვაქცინების გამოყენებას არ ჰქონდა გავლენა შვილოსნობაზე. მტკიცებულებები ასევე ადასტურებს, რომ ვაქცინირებულ ქალებს არ აქვთ შვილოსნობასთან დაკავშირებული პრობლემები.

